

Υπόθεση C-319/21

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

21 Μαΐου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Corte d'appello di Venezia (Ιταλία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

27 Απριλίου 2021

Εκκαλούσα:

Agecontrol SpA

Εφεσίβλητοι:

ZR

Lidl Italia Srl

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Έφεση της Agecontrol Spa κατά της αποφάσεως υπ' αριθ. 2053/2019 του Tribunale di Treviso (πρωτοδικείου Treviso, Ιταλία), με την οποία έγινε δεκτή η ανακοπή που άσκησαν ο ZR και η Lidl Italia Srl κατά της διαταγής πληρωμής υπ' αριθ. 28 της 30ής Απριλίου 2018, με την οποία η Agecontrol Spa επέβαλε στον ZR και στη Lidl Italia Srl διοικητικό πρόστιμο ύψους 4 400,00 ευρώ, βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 1, του decreto legislativo del 10 dicembre 2002, n. 306 (νομοθετικού διατάγματος 306 της 10ης Δεκεμβρίου 2002), καθόσον εξέδωσαν δύο συνοδευτικά έγγραφα για οπωροκηπευτικά, τα οποία μεταφέρθηκαν από την πλατφόρμα διανομής της Lidl Italia s.r.l. στα σημεία πώλησής της, με εσφαλμένη ένδειξη της χώρας καταγωγής του εμπορεύματος.

Προδικαστικό ερώτημα

«Έχει το άρθρο 5, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΕ) 543/2011 της Επιτροπής, σε συνδυασμό με το άρθρο 5, παράγραφος 1, και το άρθρο 8 του κανονισμού και

με τα άρθρα 113 και 113α του κανονισμού (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2007, την έννοια ότι επιβάλλεται η κατάρτιση συνοδευτικού εγγράφου στο οποίο να αναγράφεται η ονομασία και η χώρα καταγωγής νωπών οπωροκηπευτικών που αποστέλλονται προσυσκευασμένα ή στις αρχικές συσκευασίες του παραγωγού, για τη μεταφορά τους από πλατφόρμα διανομής εταιρίας εμπορίας των προϊόντων σε σημείο πώλησης της ίδιας εταιρίας, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι οι ενδείξεις επισήμανσης που προβλέπονται στο κεφάλαιο I του κανονισμού (ΕΕ) 543/2011 (περιλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την ονομασία και τη χώρα καταγωγής των προϊόντων) αναγράφονται σε μία από τις πλευρές της συσκευασίας κατά τρόπο εμφανή και ανεξίτηλο είτε με απευθείας εκτύπωση είτε με ετικέτα ενσωματωμένη ή στερεωμένη στη συσκευασία και του γεγονότος ότι οι πληροφορίες αυτές αναγράφονται επίσης στα τιμολόγια που εκδίδει ο προμηθευτής από τον οποίο η εταιρία εμπορίας του προϊόντος το απέκτησε, τα οποία τηρούνται στο λογιστήριο αυτής, και στο δελτίο που τοποθετείται ευκρινώς στο εσωτερικό του μεταφορικού μέσου που χρησιμοποιείται για τη μεταφορά του προϊόντος;»

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Κανονισμός (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου (στο εξής: κανονισμός 1234/2007)· ιδίως, άρθρο 113, παράγραφος 3, άρθρο 113α.

Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 543/2011 της Επιτροπής (στο εξής: κανονισμός 543/2011)· ιδίως, άρθρο 4, παράγραφος 2, άρθρα 5 και 8.

Άρθρο 267 ΣΛΕΕ.

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Άρθρο 4, παράγραφος 1, του decreto legislativo del 10 dicembre 2002, n. 306 (νομοθετικού διατάγματος 306 της 10ης Δεκεμβρίου 2002, στο εξής: νομοθετικό διάταγμα 306/2002): *«Πλην της περιπτώσεως κατά την οποία η πράξη συνιστά ποινικό αδίκημα, όποιος παραβαίνει τους κανόνες για τα νωπά οπωροκηπευτικά που θέσπισε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σύμφωνα με τα άρθρα 113 και 113α του κανονισμού (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2007, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο ύψους από 550 ευρώ έως 15 500 ευρώ».*

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Με τη διαταγή πληρωμής υπ' αριθ. 28 της 30ής Απριλίου 2018, η Agecontrol s.p.a. επέβαλε στον ZR, ως παραβάτη, και στην Lidl Italia Srl, ως αλληλεγγύως και εις ολόκληρον υπόχρεη, διοικητικό πρόστιμο ύψους 4 400,00 ευρώ, βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 1, του νομοθετικού διατάγματος 306/2002. Συγκεκριμένα,

κατά τη διάρκεια ελέγχου που διενεργήθηκε στις 25 Σεπτεμβρίου 2013 στην έδρα της πλατφόρμας διανομής της Lidl Italia Srl διαπιστώθηκε ότι, κατά παράβαση του άρθρου 5, παράγραφος 4, του κανονισμού 543/2011, στις 3 Ιουνίου 2013 και στις 29 Ιουλίου 2013, είχαν εκδοθεί δύο συνοδευτικά έγγραφα για τη μεταφορά οπωροκηπευτικών, από την εν λόγω πλατφόρμα διανομής στα σημεία πώλησης της ίδιας εταιρίας, στα οποία αναγραφόταν χώρα καταγωγής των προϊόντων διαφορετική από την εκτυπωμένη από τον παραγωγό στην αρχική συσκευασία εντός της οποίας πωλείται το προϊόν και αναγραφόμενη επίσης στο δελτίο τιμών που καταρτίζει η Lidl Srl.

- 2 Ο ΖΡ και η Lidl Italia Srl άσκησαν ανακοπή κατά της ως άνω διαταγής πληρωμής ενώπιον του Tribunale di Treviso (πρωτοδικείου Treviso), το οποίο, με την απόφαση υπ' αριθ. 2053/2019, έκανε δεκτή την ανακοπή και ακύρωσε τη διαταγή πληρωμής.
- 3 Στις 11 Μαρτίου 2020 η Agecontrol Spa άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής ενώπιον του Corte d'appello di Venezia (εφετείου Βενετίας, Ιταλία).

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 4 Εν αντιθέσει προς όσα έκρινε το Tribunale di Treviso (πρωτοδικείο Treviso) με την εκκαλούμενη απόφαση, η Agecontrol Spa υποστηρίζει ότι από το άρθρο 113α του κανονισμού 1234/2007 καθώς και το άρθρο 5, παράγραφος 4, και το άρθρο 8 του κανονισμού 543/2011 προκύπτει ότι τα οπωροκηπευτικά, όταν αποστέλλονται προς εμπορία για ανθρώπινη κατανάλωση, πρέπει ανά πάσα στιγμή και σε κάθε στάδιο και, επομένως και σε περίπτωση εσωτερικής μεταφοράς από την πλατφόρμα διανομής στην υπεραγορά πώλησης που ανήκει στον ίδιο οικονομικό φορέα, να συμμορφώνονται προς τη νομοθεσία της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά τις πληροφορίες που πρέπει να αναγράφονται στα συνοδευτικά έγγραφα των προϊόντων αυτών.
- 5 Προς στήριξη της ερμηνείας αυτής, η εκκαλούσα επικαλείται το σημείωμα αριθ. 2160916 της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατά το οποίο: *«Η διάταξη αυτή, η οποία επιβάλλει ιδίως να αναγράφεται η χώρα καταγωγής στα τιμολόγια και στα συνοδευτικά έγγραφα, εφαρμόζεται σε όλα τα στάδια της εμπορίας καθώς και κατά τη μεταφορά των οπωροκηπευτικών. Οι μόνες παρεκκλίσεις οι οποίες προβλέπονται για τη μεταφορά οπωροκηπευτικών απαριθμούνται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, του ιδίου κανονισμού και αφορούν τα προϊόντα που πωλούνται ή παραδίδονται σε σταθμούς αποθήκευσης ή προετοιμασίας και συσκευασίας».*
- 6 Ο ΖΡ και η Lidl Italia Srl υποστηρίζουν, αντιθέτως, ότι υποχρέωση κατάρτισης εγγράφου για τη μεταφορά οπωροκηπευτικών από αποθήκη της ιδιοκτήτριας εταιρίας σε σημείο πώλησης της ίδιας εταιρίας δεν υφίσταται ούτε βάσει της ιταλικής έννομης τάξης ούτε βάσει του δικαίου της Ένωσης. Αφενός, το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 543/2011 επιβάλλει υποχρέωση κατάρτισης συνοδευτικού εγγράφου ή αναγραφής των απαιτούμενων από τα πρότυπα

εμπορίας πληροφοριών σε δελτίο το οποίο τοποθετείται ευκρινώς στο εσωτερικό του μεταφορικού μέσου μόνον για τα εμπορεύματα που αποστέλλονται χύμα, δεδομένου ότι, ελλείψει συσκευασίας, δεν είναι δυνατόν να εκτυπωθούν στα εμπορεύματα αυτά οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία της Ένωσης πληροφορίες. Αφετέρου, το άρθρο 5, παράγραφος 4, του προμνησθέντος κανονισμού προβλέπει μόνον ότι στα τιμολόγια και τα συνοδευτικά έγγραφα αναγράφονται συγκεκριμένες πληροφορίες, πλην όμως δεν επιβάλλει, όπως υποστηρίζει η Agecontrol s.p.a., να διαθέτουν τα προσυσκευασμένα ή συσκευασμένα εμπορεύματα έγγραφο μεταφοράς στο οποίο αναγράφονται οι ίδιες ενδείξεις οι οποίες υπάρχουν ήδη στη συσκευασία ή στην ετικέτα, κατά μείζονα λόγο όταν, όπως εν προκειμένω, τα οπωροκηπευτικά μεταφέρονται από την πλατφόρμα διανομής σε σημείο πώλησης του ίδιου εμπορικού φορέα.

- 7 Οι εφεσίβλητοι υποστηρίζουν ότι εν προκειμένω δεν συντρέχει, εν πάση περιπτώσει, παράβαση των προτύπων εμπορίας του δικαίου της Ένωσης, δεδομένου ότι οι αρχικές συσκευασίες του παραγωγού εντός των οποίων μεταφέρονταν τα οπωροκηπευτικά έφεραν την εκτύπωση ή την ετικέτα που υποδείκνυε την ορθή προέλευσή τους και ότι η ένδειξη αυτή αναγραφόταν επίσης στο δελτίο τιμών που κατάρτισε η Lidl Italia s.r.l., το οποίο ήταν διαθέσιμο επί του μεταφορικού μέσου.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής

- 8 Κατά το αιτούν δικαστήριο υφίστανται αμφιβολίες όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 5, παράγραφος 4, του κανονισμού 543/2011, δεδομένου ότι στο άρθρο αυτό δεν απαριθμούνται οι περιπτώσεις στις οποίες υφίσταται υποχρέωση έκδοσης συνοδευτικού εγγράφου στο οποίο να αναγράφεται η ένδειξη της χώρας καταγωγής κατά τη μεταφορά των οπωροκηπευτικών. Ειδικότερα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν η ως άνω υποχρέωση υφίσταται όταν συντρέχουν σωρευτικώς οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α) τα οπωροκηπευτικά μεταφέρονται εντός συσκευασίας στην οποία αναγράφεται με απευθείας ανεξίτηλη εκτύπωση ή με ετικέτα ενσωματωμένη ή στερεωμένη στη συσκευασία, η ένδειξη της χώρας καταγωγής τους· β) το εμπόρευμα μεταφέρεται από την πλατφόρμα διανομής εταιρίας στο σημείο πώλησης της ίδιας εταιρίας· γ) στα τιμολόγια και τα συνοδευτικά έγγραφα που αφορούν τις σχέσεις με τρίτους προμηθευτές των προϊόντων αναγράφονται οι ενδείξεις που προβλέπονται από τον εν λόγω κανόνα, και ειδικότερα η καταγωγή των προϊόντων· δ) η ένδειξη της ονομασίας και της χώρας καταγωγής του εμπορεύματος αναγράφεται επίσης σε δελτίο το οποίο τοποθετείται ευκρινώς στο εσωτερικό του μεταφορικού μέσου που χρησιμοποιείται για τη μεταφορά του προϊόντος.
- 9 Κατά το αιτούν δικαστήριο, αφενός, θα μπορούσε όντως να θεωρηθεί ότι η υποχρέωση αυτή επιβάλλεται μόνον κατά τη μεταφορά του εμπορεύματος μεταξύ της Lidl Italia Srl και τρίτων προμηθευτών, ως «στάδιο της εμπορίας» σε σχέση με το οποίο το δίκαιο της Ένωσης επιβάλλει να διενεργούνται οι έλεγχοι συμμόρφωσης προς τα πρότυπα εμπορίας.

- 10 Κατά το αιτούν δικαστήριο, θα μπορούσε επίσης να θεωρηθεί ότι η επίμαχη υποχρέωση υφίσταται μόνον στη συγκεκριμένη περίπτωση της αποστολής εμπορευμάτων χύμα, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 543/2011, και όχι όταν το προϊόν μεταφέρεται εντός συσκευασίας που φέρει τις ενδείξεις που απαιτούνται κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5, παράγραφος 1, δεδομένου ότι το άρθρο 5, παράγραφος 4, δεν έχει άμεσα δεσμευτικό περιεχόμενο.
- 11 Αφετέρου, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι μπορεί επίσης να θεωρηθεί ότι η υποχρέωση αυτή εφαρμόζεται σε όλα τα στάδια μεταφοράς των οπωροκηπευτικών εν όψει της θέσης τους σε κατανάλωση. Συγκεκριμένα, κατά το άρθρο 113α, παράγραφος 3, του κανονισμού 1234/2007, στις δραστηριότητες που ο κάτοχος των οπωροκηπευτικών μπορεί να ασκεί μόνον εφόσον συμμορφώνεται προς τα πρότυπα εμπορίας καταλέγεται και η απλή παράδοση. Η παράδοση προϋποθέτει, όμως, τη μετακίνηση του εμπορεύματος από έναν τόπο σε άλλο, χωρίς να ασκεί επιρροή, δεδομένης της σιωπής του νομοθέτη, το γεγονός ότι ο τόπος αναχώρησης και ο τόπος άφιξης εμπίπτουν στην σφαίρα ελέγχου του ίδιου υποκειμένου δικαίου.
- 12 Οι μόνες παρεκκλίσεις από τη συμμόρφωση προς την επίμαχη υποχρέωση είναι η προβλεπόμενη στο άρθρο 5, παράγραφος 4, του κανονισμού 543/2011, όσον αφορά τις αποδείξεις που χορηγούνται στον τελικό καταναλωτή κατά την πώληση, και οι απαριθμούμενες στο άρθρο 4 του κανονισμού αυτού, στις οποίες δεν καταλέγεται η περίπτωση της μεταφοράς του εμπορεύματος από κέντρο αποθήκευσης σε σημείο πώλησης που ανήκουν στο ίδιο υποκείμενο δικαίου.
- 13 Κατά τη δεύτερη αυτή ερμηνεία, δεν ασκεί επιρροή το γεγονός ότι, εν προκειμένω, οι πληροφορίες που απαιτούνται από τη νομοθεσία της Ένωσης όσον αφορά την εμπορία αναγράφονταν εν πάση περιπτώσει ορθώς στα συνοδευτικά έγγραφα των οπωροκηπευτικών που αφορούν τις σχέσεις με τον προμηθευτή της Lidl Italia s.r.l., στις συσκευασίες του προμηθευτή εντός των οποίων μεταφερόταν το εμπόρευμα και στο δελτίο το οποίο τοποθετήθηκε ευκρινώς στο εσωτερικό του μεταφορικού μέσου που χρησιμοποιήθηκε για τη μεταφορά του προϊόντος, καθότι η συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις που αφορούν την έκδοση του συνοδευτικού εγγράφου δεν υποκαθίσταται από τη συμμόρφωση προς άλλες υποχρεώσεις.